

רשימות חוברת סז

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"ק פרשת חיי שרה, הננו מוציאים לאור מאוצר רשימותיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע שרשם לעצמו — העתק רשימת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ע"ד חזיון (מיום ג' יב' כסלו תש"ה) שבו נתבארו גם הפסוקים "ויקח העבד עשרה גמלים וגו'", עד "ותמלא כדה ותעל" שבפרשת השבוע (כד, יו"ד-טז).

לתועלת הלומדים, באו בשולי-הגליון איזה הערות ומראה-מקומות, שנערכו ע"י המו"ל, בדרך אפשר ועל אחריותם בלבד, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק פ' חיי שרה, ה'תשנ"ז
ברוקלין, נ.י.

במשך זמן זה היו כמה חלומות וחזיונות ומהראוי לרושם טרם ישכחו איזה פרטים מהם, אף שהנני חוזר עליהם מזמן לזמן במחשבתי. היום — ג' יב' כסלו תש"ה — נכנסו לחדרי אאמו"ר אאזמו"ר ואאזמו"ר מאוורוטש. אאמו"ר לבוש בגדי חול ובפנים צוהלות, אאזמו"ר מהרש — פניו רצינים.

בינתיים נכנסה רעיתי תי', ובראותה את הבאים ספקה כפי' ותקרא בקול: זה מכבר אמרתי אשר הדלת צריכה להיות סגורה, עתה נכנסו אנשים לכאן.

אאמו"ר ענה: קפידא כזו מנין לך? בתה של מחותני אינה יכולה להיות כעסנית.

רעיתי ספקה כפי' ותקרא: אוי, שוער .. ותחל לבכות.

אאמו"ר ענה: אין מה לבכות — בפנים מאירות ומסבירות.

ויתחיל אאזמו"ר: ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו.

גמלים — היינו מחונכים. גמלי אדוניו, כי יש מחונכיו של אברהם, ומחונכי מחונכיו.

ויברך הגמלים גו' הנה אנכי נצב על עין המים — אראפגעבויגען זיי צו די ע' פנים לתורה.

אאמו"ר: כ"ק אדמו"ר מהורש"ב.

אאזמו"ר: כ"ק אדמו"ר מהר"ש.

ואאזמו"ר מאוורוטש: כ"ק אדמו"ר הר' יוסף יצחק, בנו החמישי של הצמח-צדק, חותנו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב (ועל שמו נקרא אדמו"ר מהוריי"צ).

ויקח .. אדוניו: חיי שרה כד, יו"ד.

גמלים היינו מחונכים: לכאורה הכוונה ש"גמלים" הוא מלשון "ויגדל הילד ויגמל", כ"ילד הנגמל משדי אמו* שמרגילין אותו לאכול מעט מעט" (מצו"צ ישעי' יח, ה), שזהו"ע של חינוך. — ולהעיר מביאווה"ז להצ"צ (כרך א') וישב ע' קלא: "גמל גי' חכמה .. מגמלי אדוניו שבקדושה י"ל חכמה דקדושה".

גמלי אדוניו .. אברהם: וזהו הדיוק "ויקח העבד גו' מגמלי אדוניו", מהמחונכים של אברהם עצמו, שגדלה מעלתם לגבי מחונכי מחונכיו.

ויברך .. המים: חיי שרה שם, יא"ג.

עין המים .. ע' פנים לתורה: ראה גם תו"ח חיי שרה קכת, א: "בחי' עין המים הוא בחי' מעיין החכמה שנק' באר מים חיים כו' שנובע ממקו' הח"ע שנק' חכ' הקדומה שנק' הים

(* להעיר מתקו"ז תכ"א (מז, רע"א): "וגם גמליך אשקה דאינון גמולי מחלב".

ובנות אנשי העיר יוצאות לשאוב מים — בנות אנה"ע — נשמות כמו שהם במל', יוצאות לשאוב מים — תורה — אבל בלי כלים. והנה רבקה גו' וכדה על שכמה — כלי, והכלי הוא מקיף השורה על אחורי הכתף.

ותרד העינה — שירדה לפנימית דהע' פנים לתורה. ותמלא כדה ותעל — שהמשיכה כח הפנימי במקיף, שעשתה המקיף לפנימי, העלאת הגשמי, גילוי מעלת הגשמי. עבודת אברהם היתה א-ל עולם, אשר כביכול אל היינו עולם ועולם היינו א-ל. מעלת הגשמי.

הקדמוני". ובאוה"ת שם (כרך ד') תשצב, א: "עין המים הוא חכמה, ואנכי (נצב על עין המים) היינו אור א"ס נמשך ומתלבש בחכמה וכו'" (וראה גם שם (כרך ז') תתיג, ב). — וכאן מדייק, כנראה, "עין המים" שרומז לע' פנים שבתורה. ובנות .. מים: חיי שרה שם, יג. אנה"ע: אנשי העיר.

נשמות כמו שהם במל': כי, "עיר" קאי על ספירת המלכות, ו"בנות" קאי על נשמות, ונמצא, ש"בנות אנשי העיר" קאי על נשמות כמו שהם במלכות (וראה גם ביאורה"ז לאדהאמ"צ וישב כה, א).

לשאוב מים — תורה: ראה תענית ז, א. ב"ק יז, א. תניא פ"ד. וראה גם אוה"ת שם (כרך ד'): "ובנות כו' לשאוב ע"ד ושאתם מים כו' ות"י אולפנא חדתא כו'". בלי כלים: כי, ב"בנות העיר" לא נזכר "כד", שהו"ע הכלים. והנה רבקה .. שכמה: חיי שרה שם, טו. הכלי הוא מקיף השורה על אחורי הכתף: וזהו "כדה על שכמה", שהכד (הכלי) הוא בחי' המקיף ששורה על אחורי הכתף ("שכמה").

ותרד העינה .. ותעל: חיי שרה שם, טז. ותמלא כדה .. המקיף לפנימי: כי, "כדה" ("ש"על שכמה") הוא המקיף (השורה על אחורי הכתף), וענין "ותמלא כדה" הוא שהמשיכה בו את כח הפנימי ועשתה אותו לפנימי. העלאת הגשמי: ראה גם תו"א תולדות יח, א"ב: "ותמלא כדה היינו כ"ד ספרין דאורייתא .. כל התורה נתלבשה בענינים גשמיים .. וע"י המצות מתבררים ונמשך עי"ז גילוי א"ס ב"ה אשר אנכי מצוך. וזהו הנה אנכי נצב על עין המים, דהיינו בבחי' ותרד העינה ותמלא כדה נמשך ממש בחי' אנכי שהוא סדכ"ס שממנו נמשך המעיין .. גילוי בחי' ותרד העינה ותמלא כדה לא נמשך .. כ"א למטה דוקא".

גילוי מעלת הגשמי: אולי הכוונה למעלת הגשמי ששרשו מסוכ"ע (ראה תו"א מג"א צב, ב ואילך. ובכ"מ), אלא שזהו בהעלם, והגילוי הוא עשייתו לפנימי. עבודת אברהם .. א"ל עולם: כמ"ש (וירא כא, לג) "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", ודרשו חז"ל (סוטה יו"ד, סע"א ואילך) "אל תיקרי ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה כפה כל עובר ושב וכו'".

אל היינו עולם ועולם היינו א"ל: ראה לקו"ת תבוא מג, ג: "אברהם .. הי' עומד וצוח בשם ה' א-ל עולם, פ"י שהשם הו"י הוא א-ל עולם, כולא חד, ולא א-ל העולם, שהעולם הוא יש

אמר אאזמו"ר מאוורוטש: היום למדנו פרשה הראשונה שבתורה.
בראשית ב"א אהוה"א. יש שני עבודות בנשמות דבני תורה:

שמים — שא מים, טעון מים, זו תורה. המים נושאים אותו והוא נושא המים, נתעצם עם המים. כל מה שמחדש אינו מרגיש ישות כלל ואינו אלא מקבל.

ארץ — א' רץ. א' אולפנא ולמוד, רץ שנעשה רץ עי"ז מבוהל, אינו בהתישבות, וכל מה שמחדש איז דאס ער.

ויאמר אאמו"ר — בחיוך: יוסף יצחק, דאס איז א חסיד און א מתנגד.

והארץ היתה תוהו ובוהו — שעושים תוהו ובוהו בקשרם תוס' רמב"ם וכו'. ולא די בזה אלא ש"וחושך על פני תהום", שרוצים לכסות בחושך — פינסטערניש — על כח המשכיל.

אבל שם — ורוח אלקים מע"פ המים, זו רוחו של משיח.

בסמי רפואה ישנם ב' מינים: א) מהולים במים, רב הכמות ואיכות מעוטה. ב) מעט הכמות ורובי האיכות. וזהו רוחו של משיח, אתפשטותא דמשה בכל דרא.

ודבר בפ"ע והוא המח"י אותם, אינו כן אלא .. שם הוי' ב"ה הוא מתלבש תוך כ"ע והם רק לבושים וטפלים אליו ית' וכולא חד ממש".

ב"א אהוה"א: ברא אלקים את השמים ואת הארץ (בראשית א, א).

שמים שא מים טעון מים: ב"ר פ"ד, ז (שא מים, ופירושו טעון מים, על המים העליונים, או על העבים שטעונים מים — פי' מהרו"ו).

ארץ .. רץ: ראה ב"ר פ"ה, ת, ובפ"י מהרו"ו. תו"א בראשית א, סע"ג.

א' אולפנא ולמוד: ראה ספר הערכים חב"ד מע' אותיות התורה אות אל"ף. וש"נ.

חסיד .. מתנגד: כלומר, לימודו של חסיד הוא באופן ד"שמים", שמתעצם עם התורה ואינו מרגיש ישות כו', ולימודו של מתנגד הוא באופן ד"ארץ" כו'. — ולהעיר ממכתב רבינו (אג"ק ח"ט ע' ז') "אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר .. מדבר ע"ד איש שתוארו מתנגד ולא עולמ'שער וכיו"ב, עיי"ש בארוכה.

והארץ היתה תוהו ובוהו: בראשית שם, ב.

עושים תוהו ובוהו בקשרם תוס' רמב"ם וכו': ראה גם סה"ש תש"ב ע' 28.

וחושך על פני תהום: בראשית שם.

תהום .. כח המשכיל: ראה גם רשימות הצ"צ לתהלים (יהל אור) ע' קלא.

מע"פ: מרחפת על פני (בראשית שם).

רוח אלקים .. זו רוחו של משיח: ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

בסמי רפואה: שיש צורך בהם כדי לרפא התוהו ובוהו והחושך כו' של אלה שלימודם באופן

של "ארץ".

וזהו רוחו של משיח: כלומר, סמי הרפואה שאינם מהולים במים, מעט הכמות, אבל ריבוי

האיכות — זהו ענין "רוחו של משיח" שעל ידו שוללים את התוהו ובוהו כו'. — וראה לקמן

א פשוטער ישובניק, אז ער דערלאנגט א הארלאציק מילך א חסיד, און גיט א קרעכץ פארוואס איז ער ניט אזוי, איז דער קרעכץ פארווייסט כמה וכמה בני תורה.

אאמו"ר לא הי' בחדר ועתה נכנס. ויברכוני — אאזמו"ר ואאזמו"ר מאוורוטש — בהנחת הידים על ראשי בברכת יברכך גו', ואען אמן.

בפנים שזהו אתפשטותא דמשה בכל דרא, ולכאורה הכוונה שהרפואה היא ע"י הרבי (אתפשטותא דמשה).

משיח, אתפשטותא דמשה: כי, נשיא הדור, אתפשטותא דמשה, הוא משיח שבדור (ראה סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 407. ועוד).

אתפשטותא דמשה בכל דרא: תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

א הארלאציק מילך: כלי (כד) קטן של חלב.

פארווייסט: פועל חיורון (הלבנת פנים).

יברכך גו': נשא ו, כד ואילך.